

Dve leti arabske pomladi

Tunizija

18. december 2010 (začetek vstaje)
Ko se je tunizijski mladenič Mohamed Buazizi 17. decembra 2010 zažgal v znamenje protesta proti koruptivni in ignorantski oblasti, se je pokazalo, da je bila to kaplja čez rob, ki je sprožila množičen izbuch nezadovoljstva po državi, protestni val pa se je hitro razširil po regiji. Pritisk ulice je v 28 dneh zrušil režim predsednika Ben Alija. Na volitvah oktobra 2011 je zmagala zmerna islamistična stranka En Nahda (Preporod).

predsednik
Zin el Abidin Ben Ali
(pobegnil v tujino)

14. januarja 2011 je pobegnil iz države, zatočišče mu je ponudila Saudska Arabija. Junija istega leta sta bila z ženo v odsotnosti obsojena na 35 let zapora, leto pozneje so mu, prav tako v odsotnosti, prisodili dosmrtno ječo zaradi spodbujanja nasilja in umora.

Libija

15. februar 2011
Protesti proti režimu polkovnika Gadafija v Bengaziju so hitro prerasli v krvavo državljansko vojno. Ko je že kazalo, da bodo režimske sile strle upor in obračunale s prebivalci drugega največjega libijskega mesta, je v boje posegla mednarodna koalicija pod poveljstvom zveze Nato, ki je razmerje sil na bojiščih postopoma prevesila na uporniško stran. Spopadi, v katerih je bilo ubitih več deset tisoč ljudi, so se umirili šele 23. oktobra, ko je narodni prehodni svet razglasil zmago. Na volitvah v narodni kongres je julija letos slavila sekularna in liberalna Zveza nacionalnih sil.

voditelj
Moamer Gadafi
(mrtev)

Kontroverzni libijski voditelj, ki je na čelu države vztrajal več kot štiri desetletja, je od začetka vstaje zavračal kakršen koli dialog z uporniki, nepopustljiv je ostal tudi po tem, ko je postalo jasno, da vojne ne more več dobiti. Uporniki so ga ujeli 20. decembra 2011, potem ko so Natova letala bombardirala kolono vozil, v kateri se je peljal, in ga po hitrem postopku usmrtili.

Sirija

15. marec 2011
Čeprav so sirski protestniki sprva od oblasti zahtevali predvsem reforme, ne pa tudi odhoda predsednika Asada, se je režim na ulično vrenje odzval z represijo. Nasilje vladnih sil je radikaliziralo protestno gibanje, ki je kmalu preraslo v oboroženi upor, Sirija - križišče interesov regionalnih in svetovnih sil - pa se je pogreznila v državljansko vojno, ki je odnesla že več kot 40.000 življenj in ji še ni videti konca. Uporniki na krilih mednarodne podpore sicer počasi prevzemajo pobudo na bojiščih, a so za zdaj prešibki za odločilno zmago nad Asadovim režimom.

predsednik
Bašar al Asad
(na položaju)

Sirski voditelj, ki je pred dvanajstimi leti nasledil pokojnega očeta Hafeza, vztraja na položaju kljub vse bolj zaostrenim razmeram v domovini, kjer vojna vihra odločno vstopa tudi na damaščanske ulice, in glasnim mednarodnim pozivom k njegovemu odhodu.

Zadnje čase je vse več indicev, da tudi v Moskvi in Pekingu, ki sta doslej veljala za Asadova najtesnejša zaveznika, počasi dvigujejo roke od njega.

Egipt

25. januar 2011
Konec januarja 2011 je protestni val zajel tudi najbolj obljudeno arabsko državo, njegovo središče pa je postal kairski trg Tahrir. V krčevitih poskusih Mubarakovega režima, da bi se obdržal na oblasti, je izgubilo življenje najmanj 850 ljudi, več tisoč je bilo ranjenih. Toda mogočnemu voditelju niti to ni pomagalo. Odstopil je 17 dni po izbruhu protestov, na prvih svobodnih parlamentarnih volitvah so januarja 2012 zmagali Muslimanski bratje, junija istega leta pa je na predsedniških volitvah slavil njihov kandidat Mohamed Mursi.

predsednik
Hosni Mubarak
(v ječi)

Čeprav se je še nekaj dni pred izbruhom ulične vstaje zdelo, da bo vladal večno, je bila Mubarakova usoda zapečaten v dobrih dveh tednih. Po odstopu 11. februarja 2011 je oblast predal vojski, sam pa se je, skupaj s sinovoma in nekaterimi tesnimi sodelavci, kmalu znašel za zapahi. Junija letos ga je sodišče zaradi neposredne odgovornosti za smrt 850 protestnikov obsodilo na dosmrtno ječo.

Bahrein

14. februar 2011
Protestniki, ki so se odpravili na ulice majhne otoške kraljevine v Perzijskem zalivu, so sprva zahtevali »zgolj« politične svoboščine in konec diskriminatornega odnosa vladajoče sunitske manjšine do šiitske večine. Šele ko se je vlada s silo lotila protestnikov na Biseremem trgu v središču Maname, so se razširili pozivi k odstopu vlade in celo k odpravi monarhične ureditve pod vodstvom dinastije Al Kalifa. Ta je ob podpori sunitskih sosed in ZDA, ki so v morebitnem šiitskem prevzemu oblasti videle grožnjo širjenja iranskega vpliva, zatrla proteste.

kralj
Hamad bin Isa al Kalifa
(na prestolu)

Sedanjemu vladarju iz vrst dinastije Al Kalifa, ki Bahreinu vlada že več kot dve stoletji, je uspelo prepričati regionalne in zahodne voditelje, da bi padec režima pahnil zalivsko državo v naročje Teherana, kar mu je omogočilo, da se je izognil usodi drugih »obleganih« arabskih voditeljev in se znova utrdil na oblasti.

Jemen

27. januar 2011
Protestni val je že tako nestabilno državo na jugu Arabskega polotoka, ki jo vrsto let pretresajo spopadi vladnih sil s šiitskimi uporniki na severu države ter separatisti in privrženci lokalne podružnice teroristične mreže Al Kaida na jugu, zajel januarja lani. Nasilno obračunavanje režima z miroljubnimi protestniki, plemenska trenja in razkol v vojski so zahtevali okoli 2000 življenj. Razmere so se umirile šele 27. februarja letos, ko je predsednik Saleh odstopil v zameno za imunitev. Na položaju ga je nasledil dotedanji namestnik Abdulrab Mansur al Hadi, ki je teden dni prej zmagal na predsedniških volitvah kot edini kandidat.

predsednik
Ali Abdulah Saleh
(v pokoju)

Čeprav Saleh, ki je Jemen vodil več kot 33 let, na začetku pomladnega vrenja na ulicah Sane ni hotel niti slišati o morebitnem sestopu z oblasti, je zaradi hitrega slabšanja varnostnih razmer v državi kmalu postalo jasno, da so mu dnevi šteti, še posebno po tem, ko so mu lojalnost odrekli nekateri ključni plemenski voditelji in vojaški poveljniki. Eden od prelomnih dogodkov, ki so pripeljali do njegovega odstopa, je bil poskus atentata junija lani, v katerem je bil Saleh hudo ranjen, z zdravljenja v Saudski Arabiji pa se je vrnil šele dobre tri mesece pozneje.